

الرحمة الرحمة الرحمة

مقایسه تطبیقی

جایگاه اندیشه علوم مردم شناسی
و انسان شناسی

مؤلف : حامد پورمند

سرشناسه : پورمند، حامد، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدارآور : مقایسه ی تطبیقی جایگاه اندیشه علوم مردم شناسی و انسان شناسی / مولف حامد پورمند
مشخصات نشر: تبریز، نیک مهر فرزندگان حورا، ۱۳۹۷ .

مشخصات ظاهری : ۱۵۶ ص .

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۹-۴۴-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : انسان شناسی

موضوع : Anthropology

موضوع : قوم شناسی

موضوع : Ethnology

موضوع : جامعه شناسی

موضوع : Sociology

رده بندی کنگره : ۳۵۰ / ۹۰۰ / ۱۳۹۷۷

رده بندی دیویی : ۳۰۱

شماره کتابشناسی ملی : ۵۲۶۱۲۳۲

مقایسه تطبیقی جایگاه

اندیشه علوم مردم شناسی و انسان شناسی

ناشر/ نیک مهر فرزندگان حورا

اندازه/ وزیری ۱۵۶ صفحه/ تیراژ/ ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ اول / ۱۳۹۷

طرح جلد / زیبا حاجی محمدلو

شابک / ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۹-۴۴-۲

مرکز فروش : ولیعصر. فلکه بزرگ. جنب بانک ملی .

انتشارات نیک مهر فرزندگان حورا (وابسته به آموزشگاه نیکو)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
	فصل اول: تاریخچه مردم شناسی و انسان شناسی از گذشته تا امروز و سیر تحولی آن
۱۵	مردم شناسی در عهد باستان
۱۶	مردم شناسی در قرون وسطی و رنسانس
۱۸	مردم شناسی ما قبل علم
۱۹	مردم شناسی علمی
۲۰	مردم شناسی علمی ۲
۲۱	مردم شناسی و سیر تکوینی آن
۲۲	آغاز علم انسان شناسی
۲۲	انسان شناسی در گذشته
۲۲	نگاهی کوتاه به تاریخ انسان شناسی
۲۳	تاریخچه مردم شناسی و انسان شناسی از گذشته تا امروز
۲۷	مردم شناسی در ایران پیشینه تاریخی و چشم اندازها
	فصل دوم: «مردم شناسی چیست، انسان شناسی چیست، جامعه شناسی چیست»
۲۸	مردم شناسی چیست
۳۱	تعریف و هدف مردم شناسی
۳۱	فرهنگ و مردم شناسی
۳۲	دانشهای نوین و مردم شناسی
۳۲	انسان شناسی چیست

۳۵	 انسان شناسی فرهنگی
۳۶	 انسان شناسی روانی
۳۷	 انسان شناسی زیستی
۳۸	 انسان شناسی اجتماعی
۳۸	 پیدایش جامعه شناسی
فصل سوم: وظیفه یا کار مردم شناس، مردم شناسی، انسان شناس و انسان شناسی، جامعه شناس و جامعه شناسی	
۴۰	 وظیفه یا کار مردم شناس و مردم شناسی
۴۳	 وظیفه مردم شناسی چیست
۴۵	 امروزه مردم شناسان با چه مسائلی درگیر هستند
۴۵	 خصوصیات فرهنگ
۴۶	 خط مشی جدید در انسان شناسی فرهنگی
۴۷	 انسان شناسان فرهنگی
۴۸	 انسان شناسی جسمانی
۴۹	 انسان شناسی
۵۱	 زمینه انسان شناسی
۵۱	 اختلافات انسانی و نژاد
۵۱	 نظریاتی که مانع مطالعه فرهنگی است
۵۱	 آرزوی زندگی ساده و طبیعی
۵۲	 تغییر فرهنگی و الگوهای آن
۵۲	 انسان شناسی کاربردی و مسائل اخلاقی
۵۲	 پیدایش جامعه شناسی
۵۳	 نظریه تطورگرایی اولیه
۵۵	 نظریه جز به جز تاریخی

۵۶	نظریه اشاعه گرایی
۵۷	نظریه کارکردگرایی
۵۸	نظریه کارکردگرایی ساختی
۵۸	نظریه تطورگرایی بعدی
۵۹	نظریه ساخت گرایی
۵۹	روش روانشناسی

فصل چهارم: «آشنایی با بزرگان علم انسان شناسی و مردم شناسی، مکاتب انسان شناسی و

مردم شناسی»

۶۱	لوئیس هنری مورگان (۱۸۸۱-۱۸۱۸)
۶۲	سرادوارد بارنت تایلر
۶۴	سرجیمز جرج فریزر (۱۸۵۴-۱۹۴۱)
۶۵	رادکلیف براون (۱۸۸۱-۱۹۵۵)
۶۶	برانیسلاو مالینوفسکی
۶۷	آدولف باستیان
۶۷	مارسل موس
۶۸	کیلفورد گیرتز
۶۹	یوهان یاکوب باخوفن
۶۹	فرانتس بواس
۷۰	ماروین هریس
۷۱	ژاک لاکان
۷۲	کلود لوی اشتروس
۷۳	رولان بارت
۷۳	ژاک دریدا
۷۵	ادوارد سایپر

۷۵	روث بندیکت
۷۶	مارگات مید
۷۶	مکتب تکامل فرهنگی
۷۸	مکتب رهیافت تاریخی
۷۸	مکتب اشاعه گرایی
۷۹	مکتب کارکردگرایی
۷۹	مکتب ساختارگرایی
۸۰	روان شناسی و مکتب فرهنگ و شخصیت
	فصل پنجم: «رابطه علم مردم شناسی و انسان شناسی با علوم دیگر»
۸۲	انسان شناسی و روان شناسی
۸۲	انسان شناسی زیستی
۸۳	انسان شناسی زبانی
۸۳	زبان شناسی اجتماعی
۸۴	زبان در وضع فرهنگی خویش
۸۴	توضیح اختلالات روان شناسی «عوامل فردنگ
۸۴	مطالعات اخیر انسان شناسی روانی
۸۵	زبان شناسی انسان شناختی
۸۵	در رویکرد انسان شناختی مکتب فرهنگ و شخصیت
۸۶	روش انسان شناسی
۸۷	روان شناسی
۸۷	اکولوژی فرهنگی
۸۷	منشاء و اهمیت زبان در فرهنگ انسانی
۸۸	جامعه شناسی و انسان شناسی
۸۹	زبان و مردم شناسی

۹۰	اختلاف بین فرهنگی در خصوصیات روانشناختی
۹۰	مردم شناسی و زبان شناسی
۹۰	مردم شناسی و روان شناسی
۹۱	نمودار، سرمشق، الگو
۹۱	فرهنگ و شخصیت از رویکرد مردم شناسی و روان شناختی
۹۲	رابطه مردم شناسی با زبان شناسی
۹۲	جامعه شناسی و روان شناسی
۹۳	جامعه شناسی و مردم شناسی
۹۳	فرهنگ اساطیر
۹۴	رابطه جامعه شناسی با مردم شناسی
۹۵	رابطه جامعه شناسی با روان شناسی
۹۶	مردم شناسی و انسان شناسی
۹۷	زبان شناسی فرهنگی و مردم شناسی
۹۸	اسطوره
۹۸	مذهب، جادو، افسون
۹۹	رابطه مردم شناسی و علوم نزدیک
۹۹	فرهنگ به اصطلاح جامعه شناسان، انسان شناسان و مردم شناسان
۱۰۰	مردم شناسان و انسان شناسان در تحقیق علمی آنیمسم
۱۰۰	محیط و فرهنگ
	فصل ششم: تفاوت علمی مردم شناسی با انسان شناسی و جامعه شناسی
۱۰۲	ادامه تطور زیستی در انسان
۱۰۳	مردم شناسی و انسان شناسی
۱۰۳	روش تحقیق در مردم شناسی و انسان شناسی
۱۰۴	رابطه و مسائل بنیادی مردم شناسی و جامعه شناسی

۱۰۵	وجه اشتراک و افتراق مردم شناسی و جامعه شناسی
۱۰۹	انسان شناسی فرهنگی و جامعه شناسی
۱۱۰	انسان شناسی و جامعه شناسی
۱۱۱	تفاوت انسان شناسی و مردم شناسی
	فصل هفتم: مفاهیم و حوزه های علوم انسان شناسی، مردم شناسی و جامعه شناسی
۱۱۳	تقسیمات انسان شناسی
۱۱۴	مفهوم نژادهای انسانی
۱۱۴	انسان شناسی فرهنگی
۱۱۵	انسان شناسی جسمانی
۱۱۶	قوم شناسی
۱۱۶	کولتورالیسم
۱۱۶	اکولوژی
۱۱۶	هومو نید
۱۱۷	ایزوگامی
۱۱۷	آنتروپوگونی
۱۱۷	هومو
۱۱۷	انسان شناسی شناختی
۱۱۸	انسان شناسان روان شناختی
۱۱۸	انسان شناسی
۱۱۹	انسان شناسی و جامعه شناسی
۱۱۹	شهر و صنعت
۱۲۰	مفهوم فرهنگ
۱۲۵	دودمان و طایفه
۱۲۵	آیین ها و مراسم

۱۲۵	هنرهای شفاهی
۱۲۶	اسطوره
۱۲۷	اسطوره شناسی
۱۲۷	باورهای اسطوره ای
۱۲۷	افسانه ها
۱۲۷	قصه
۱۲۸	انسان شناسی اجتماعی
۱۲۸	چند شوهری
۱۲۸	پدر مکانی
۱۲۹	مادر مکانی
۱۲۹	شامانیزم
۱۲۹	کواد
۱۲۹	فیتیشم
۱۲۹	لویرات
۱۲۹	سرورات
۱۲۹	مادر سری
۱۳۰	مادر تباری
۱۳۰	پدر سری
۱۳۰	فراتری و مویی تی
۱۳۰	فرق مادر تباری و پدر تباری
۱۳۱	جادو
۱۳۱	تابو
۱۳۱	مانا
۱۳۲	قوم و قومیت

۱۳۲	مردم شناسی علم
۱۳۲	موسیقی و نوازندگی
۱۳۲	جشن ها و اعیاد
۱۳۳	زندگی و مرگ فرهنگ ها
۱۳۴	موضوع جامعه شناسی
۱۳۴	هنجارهای فرهنگی
۱۳۴	فرهنگ پذیری
۱۳۴	واپس ماندگی فرهنگی
۱۳۴	ضربه فرهنگ
۱۳۵	تباریک خطی
۱۳۵	پدر تباری
۱۳۵	دو تباری
۱۳۵	تبار چند خطی
۱۳۵	مناسک گذر
۱۳۶	فرهنگ پذیری از نگاه مردم شناسان و انسان شناسان
۱۳۶	فرهنگ و شخصیت
۱۳۶	محیط و فرهنگ
۱۳۷	نگاهی به تقسیمات مردم شناسی
۱۳۷	آنی میسم
۱۳۸	برون همسری
۱۳۸	درون همسری
۱۳۸	تک همسری
۱۳۸	زنای با محارم
۱۳۸	کلان

۱۳۸	توتم و توتمیسم
فصل هشتم: «نتیجه کلی در مورد افتراق، اشتراک و جایگاه علوم مردم شناسی و انسان شناسی	
۱۴۰	ارتباط و افتراق انسان شناسی با مردم شناسی
۱۴۰	مردم شناسی نوین و مردم شناسی سنتی چه فرقی دارند
۱۴۲	مطالعه تطبیقی در مردم شناسی نوین
۱۴۲	مردم شناسی علمی
۱۴۳	انسان شناسی نوین
۱۴۳	ارتباط مردم شناسی با زبان شناسی
۱۴۴	انسان شناسی مارن
۱۴۴	وظیفه مردم شناسی و لزوم شناخت آن
۱۴۵	آینده انسان شناسی
۱۴۷	انسان شناسی در قرن ۲۱
۱۴۷	وظیفه انسان شناسی
۱۴۸	وظیفه مردم شناس و مردم شناسی
۱۴۹	اهمیت فرهنگ در پژوهشهای مردم شناسی
۱۴۹	انسان شناسی چیست
۱۵۰	ویژگی فولکلور
۱۵۰	فولکلور و مردم شناسی
۱۵۱	جایگاه و وظیفه مردم شناسی و انسان شناسی در جهان امروز چیست
۱۵۲	ارزش و اهمیت مطالعات مردم شناسی
۱۵۳	ارتباط انسان شناسی و مردم شناسی با هم و علوم دیگر
۱۵۴	موضوع و رویکرد انسان شناسی و مردم شناسی
۱۵۶	کتابنامه

مقدمه

فرق اساسی میان انسان شناسی و دیگر رشته‌های علوم انسانی در کلی نگرش انسان شناسی است یکی از ویژگیهای منحصر به فرد انسان شناسی این است که در آن ترکیبی از دیدگاههای زیستی، اجتماعی، فرهنگی، تاریخی و زبان شناسی وجود دارد و همین عامل باعث ارتباط و تفاوت میان انسان شناسی و مردم شناسی شده و بر خلاف ادعای بزرگان این علم میان مردم شناسی و انسان شناسی تفاوتها و تشابهاتی می‌باشد که راه این دو رشته را به گونه‌ای با هم متفاوت و مرتبط می‌کند و نام مردم شناسی و انسان شناسی به خود گرفته و به هیچ وجه مردم شناسی (انسان شناسی) نیست و انسان شناسی (مردم شناسی) نیست. انسان شناسی و مردم شناسی همان طور که نامشان بر می‌آید، کوششی برای شناخت انسان و مردم است و در این راه مجموعه علوم، مدارک و شواهد و وسایل و روشها را به یاری می‌طلبند اگر، انسان شناسی، اربابه‌ای که در بعد زمان رد پای انسان را در بشریت را در نشیب و فرازها ماهواره‌ها و بیابانهای اعصار و قرون می‌جوید، راهی امنتر بر سر منزل مقصود نبرد، اربابه دیگر یعنی مردم شناسی در بعد مکان به سیر آفاق و انفس می‌داند تا جامع مختلف انسانی را با خصوصیات قومی، متمایز، ابزار و ادوات گوناگون، قوانین و رسوم سنتی و زبان و معتقالات متفاوت ملاحظه نماید و رهاورد سفری از میراث فرهنگها و تمدنهای عاصر عر سه کند تا بتوان دقیقتر و عمیق تر نهادها و بنیادهای خانواده بزرگ انسانی را شناخت.

حوزه فعالیت مردم شناسی شناخت جوامع بشری از قدیمی ترین ایام تا به امروز می‌باشد و آنچه جوامع بشری و به عبارت بهتر سبب شکل گیری سنتها را فراهم می‌کند، اندیشه ها، باورها، آمال، اختراعات، شیوه‌های حیات، پایداری در برابر ناملایمات و بالاتر از همه آرمانها و اهداف ملتهاست که به صورت فرهنگ در طول سالها و قرن‌ها شکل گرفته و در مرحله پلی بین نسلهای گذشته، حال و آینده است و عدم توجه هر ملتی به فرهنگ و شناخت خود، مرحله بی ریشگی و بی هویتی است که با گذشت زمان، استقلال، مدنیت و غرور آن ملت به زیر سوال می‌رود و اهمیت مردم شناسی و پاسداران هویت ملی یعنی مردم شناسان مشخص است و عدم توجه به خود شناسی موجب پوچی و خالی شدن هر ملت از هویت خود و رویکرد به فرهنگهای دیگر می‌شود.

با توجه به آنکه انسان شناسی شناخت خصوصیات بیولوژیکی، ژنتیکی، تطور و تکامل انسان و تفاوت آن با دیگر موجودات را مطالعه و بررسی می‌نماید و به گونه‌ای با علوم زیستی، طبیعی در ارتباط است انسان شناسی نام گرفته اما مردم شناسی به عنوان یک علم به جستجوی روابط متقابلی می‌پردازد که بین انسان و محیط، انسان و فرهنگ و سرانجام فرهنگهای مختلف وجود دارد و از آنجا که هر فرهنگ پدیده‌ای به هم پیوسته و در طول زمان، متغیر است باید این سیر تاریخی را نیز مطالعه کند بنابراین با توجه به اینکه فرهنگ ویژه انسان است و نهادها و رفتارهای اجتماعی و به طور کلی فرهنگها که موضوع مردم شناسی است دارای شبکه‌هایی چون فعالیتهای اقتصادی، تولید و تکنولوژی، روابط خویشاوندی، زندگی خانوادگی، قوانین و مقررات دین و معتقدات، زبان، ادب، نقاشی و مجسمه‌سازی، رقص، موسیقی، فولکلور و سایر زمینه‌هاست که همگی جزیر از روضوع مردم شناسی محسوب می‌شود بنابراین مردم شناسی را می‌توان علم مطالعه شناخت تاریخی فرهنگها نامید و مقوله فرهنگ و اینکه فرهنگ از سرشت آدمی است هسته مطالعات مردم شناسی را تشکیل می‌دهد.

با توجه به این مطلب در این کتاب سعی شده اشتراکات علی الخصوص افتراقات میان علم مردم شناسی و انسان شناسی بازگو گردد تا بدین وسیله با بیان این مطالب واضح و مبهرن گردد که میان انسان شناسی و مردم شناسی راه‌های بسیاری وجود دارد و راه برای توسعه مدرن و خلاق مردم شناسی گسترش یابد.

در پایان این کتاب را به پاس زحمته و تشویق‌های بی پایان پدر و مادر عزیز و مهربانم که تنها مشوق اصلی ام در راه نویسندگی و رسیدن به تنهایی معرفت بوده و تنها کسانی که هرگز مرا در این راه تنها نگذاشتند و دلگرمی و پشتوانه محکم برای رسیدن به اهداف عالی‌ام بودند تقدیم می‌نمایم به امید آنکه بدین وسیله توانسته باشم قردردان ذریه از زیادت بی پایان آنها بوده باشم.